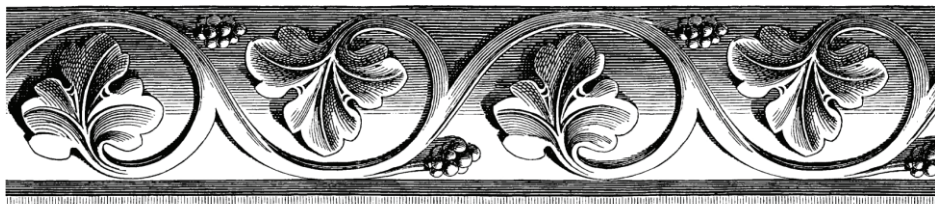

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

REDAKTORZY NACZELNI SEKCJI

A	MATHEMATICA	Stanisław Prus
B	GEOGRAPHIA, GEOLOGIA ETC.	Monika Olga Wesołowska
F	HISTORIA	Wiesław Bondyra
FF	PHILOLOGIAE	Monika Gabryś-Sławińska
G	IUS	Małgorzata Łuszczynska
H	OECONOMIA	Robert Zajkowski
I	PHILOSOPHIA – SOCIOLOGIA	Lesław Hostyński
J	PAEDAGOGIA – PSYCHOLOGIA	Ryszard Bera
K	POLITOLOGIA	Maria Marczevska-Rytko
M	BALCANIENSIS ET CARPATHIENSIS	Krystyna Trembicka
N	EDUCATIO NOVA	Małgorzata Karwatowska

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

SECTIO J

PAEDAGOGIA-PSYCHOLOGIA

Praca socjalna wobec współczesnych wyzwań

Redakcja

Anna Kanios, Anna Weissbrot-Koziarska, Anna Lada

VOL. XXXVII, 1

2024

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
ISSN 0867-2040

Numer objęty jest patronatem
Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej

REDAKTOR NACZELNY/EDITOR-IN-CHIEF

RYSZARD BERA

ZASTĘPCA REDAKTORA/VICE EDITOR

JOANNA WIERZEJSKA

SEKRETARZ/SECRETARY

KATARZYNA NOWOSAD

ANNA TYCHMANOWICZ

CZŁONKOWIE REDAKCJI/ MEMBERS OF THE EDITORIAL TEAM

URSZULA LEWARTOWICZ, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
ELŻBIETA ANNA KWIATKOWSKA, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska
MIROSLAW LASKOWSKI, Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie, Polska
GRZEGORZ MARCIN SANECKI, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
RENATA TOMASZEWSKA, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Polska

RADA NAUKOWA/SCIENTIFIC BOARD

SARA BARROS ARAÚJO, Instituto Politénico do Porto, Escola Superior de Educação, Portugalia
JERZY BRZEZIŃSKI, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska
MARIA CHEPIL, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska;
Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Ivana Franki w Drohobyczu, Ukraina
HAMIT COŞKUN, Abant İzzet Baysal University, Turcja
DARIUSZ DOLIŃSKI, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny Wydział Zamiejscowy we Wrocławiu, Polska
ANNA KANIOS, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
ORESTA KARPENKO, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Ivana Franki w Drohobyczu, Ukraina
MARIA KIELAR-TURSKA, Akademia Ignatianum w Krakowie, Polska
MAŁGORZATA KUŚPIŃ, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
MARIA LHOTOVA, University of South Bohemia in České Budějovice, Czechy
LARYSA LUKIANOVA, Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie, Ukraina
CARMEN MORET-TATAY, Catholic University of Valencia "San Vicente Martir", Hiszpania
JERZY NIKITOROWICZ, Uniwersytet w Białymstoku, Polska
MARIAN NOWAK, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie, Polska
NELLA NYCZKAŁO, Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie, Ukraina
CONSTANTINA PANOURGIA, Bournemouth University, Wiek Brytania
MARIA G. PEDICONI, Università Degli Studi di Urbino, Włochy
NORBERT G. PIKULA, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska
FRANCESCO PIRA, Università Degli Studi di Messina, Włochy
ANDRZEJ RADZIEWICZ-WINNICKI, Społeczna Akademia Nauk w Łodzi, Polska
STEFAN RAZIK, FOM Hochschule in Hannover, Niemcy
NADIYA SKOTNA, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Ivana Franki w Drohobyczu, Ukraina
BOGUSŁAW M. ŚLIWERSKI, Uniwersytet Łódzki, Polska
BEATA ZARZYCKA, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska
The journal is published online: www.psych-ped.annales.umcs.pl

REDAKCJA /EDITING

ANNA ADAMCZYK

PROJEKT OKŁADKI I STRON TYTUŁOWYCH/COVER AND TITLE PAGES DESIGN

JERZY DURAKIEWICZ

SKŁAD/TYPESETTING

AGNIESZKA MUCHOWSKA

ISSN 0867-2040

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ

20-031 Lublin, ul. Idziego Radziszewskiego 11, tel. (81) 537-53-04

e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

<http://www.wydawnictwo.umcs.eu>

Dział Handlowy, tel.: 81 537-53-02

e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

Spis treści

Table of Contents

ANNA KANIOS, ANNA WEISSBROT-KOZIARSKA, ANNA LADA
Problemy osób starszych jednym z największych wyzwań dla pracy socjalnej.
Wprowadzenie do problematyki 9
Problems of Older People Are One of the Greatest Challenges for Social
Work: Introduction to the Issue

I. Starość w perspektywie pracy socjalnej

MONIKA ADAMCZYK
Czego Polacy obawiają się na starość i jak planują zorganizować tę fazę swojego
życia? 19
What Do Poles Fear in Old Age and How Do They Plan to Organize This Phase
of Their Life?

KRZYSZTOF SZLUZ, ANNA SZLUZ
Przestrzeń prawna dla działań innowacyjnych na rzecz osób starszych 33
Legal Space for Innovative Activities for Older People

SABINA PAWLAS
Holistyczna opieka nad chorym onkologicznie seniorem i jego rodziną – przestrzeń
dla pracy socjalnej 57
Holistic Care of the Oncologically Ill Senior Citizen and His Family – a Space for
Social Work

NATALIA ŚLUZEK, ALEKSANDRA BŁACHNIO
„Nieważne, ile mam lat...” – subiektywny wiek 50-letnich kobiet w okresie
menopauzalnym 73
“No Matter How Old I Am” – Subjective Age of 50-Year-Old Women
in the Menopausal Period

PIOTR GIEREK
Wsparcie społeczne osób starszych na przykładzie programu „Korpus Wsparcia
Seniorów” realizowanego w gminie Chorzów 89
Social Support for Elderly People on the Example of the “Senior Support Corps”
Program Implemented in the Chorzów Commune

II. Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych

- BEATA SZLUZ, BEATA JAMRÓGIEWICZ
„Niecodzienna codzienność”. Świat społeczny osób z chorobą Parkinsona 107
 “Unusual Everyday Life”: The Social World of People with Parkinson’s Disease
- ANNA BOCHEŃSKA-BRANDT, ANNA KANIOS
Funkcjonowanie osób bezdomnych w Niemczech – analiza indywidualnych przypadków 129
 Functioning of Homeless People in Germany – Analysis of Individual Cases
- MARZENA OKRASA
Samoocena a poziom aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów 139
 Self-Esteem and the Level of Pupils’ Educational and Professional Aspirations
- DARIUSZ SARZAŁA
Praca socjalna jako czynnik wspierający readaptację społeczną skazanych w polskim systemie penitencjarnym 153
 Social Work as a Factor Supporting the Social Readaptation of Convicts in the Polish Penitentiary System
- MAŁGORZATA PRZYBYSZ-ZAREMBA, WIOLETTA BIEŃKOWSKA
Problemy i zaburzenia w funkcjonowaniu dorosłych osób współuzależnionych jako wyzwanie dla pracy socjalnej 169
 Problems and Disorders in the Functioning of Co-Addicted Adults as a Challenge for Social Work
- AGATA BANAKIEWICZ, MARIA BANASIK, AGNIESZKA KULIK
Syndromy psychosomatyczne i ocena znaczenia choroby u pacjentów z IBS i CD jako wyzwanie dla pomocy psychologicznej 187
 Psychosomatic Syndrome and Disease-Related Appraisals in IBS and CD Patients as a Challenge for Psychological Support
- PETER JUSKO, HANS-JØRGEN WALLIN WEIHE
Football Hooliganism as a Socio-Political Phenomenon: Motivation, Manifestations, and Prevention Strategies 207
 Chuligaństwo piłkarskie jako zjawisko społeczno-polityczne. Motywacja, przejawy i strategie zapobiegania

III. Pracownik socjalny w obliczu nowych wyzwań

- MONIKA DACKA
Pracownik socjalny we współczesnym świecie – rola i możliwości wsparcia 217
 A Social Worker in Today’s World – Role and Opportunities for Support

ANNA LADA

- Pomagać i wspierać w nowej rzeczywistości społecznej – oczekiwania zawodowe wobec pracowników socjalnych* 233
Help and Support in the New Social Reality – Professional Expectations Towards Social Workers

KATARZYNA NOWOSAD

- Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych jako efekt stresu zawodowego* 247
Professional Burnout of Social Workers as a Result of Occupational Stress

KINGA LISOWSKA, MAJKA ŁOJKO

- Już dość! Historia pewnego przypadku odejścia z zawodu pracownika socjalnego* 269
Enough Is Enough! The Story of a Case of Leaving the Profession of Social Worker

